

AULANON puistometsä

AULANGON PUISTOMETSÄ

Tervetuloa Aulangon puistometsään! Puistometsä on osa laajempaa, luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettua Aulangon luonnonsuojelualuetta. Aulangon luonto on antoisin jalan liikkujalle. Jätä autosi vain merkityille paikoitusalueille tai sitä varten tarkoitetuille levikkeille. Pyöräillä voit teitä pitkin, talvisin hiihdellä vapaasti. Alueen järjestyssääntö kieltää luonnon ja muun ympäristön vahingoittamisen. Siivo kulkija on tervetullut toistekin.

Puistometsän historiaa

Aulangon historia ulottuu pitkälle ennen kristinuskon tuloa Suomeen. Aulangonvuoren laki on ollut muinaisten hämäläisten kulttipaikka ja siellä on sijainnut myös linnoitus. Se lienee kuitenkin hävitetty vuoden 1250 tienoilla ruotsalaisten ryhtyessä rakentamaan Hämeen linnaa. Viimeiset jäljet muinaislinnasta jäivät vuorelle rakennetun näköalatornin alle.

Varsinainen puistometsän historia alkaa vuodesta 1883, jolloin Venäjällä asekaupoilla suuren omaisuuden tehnyt teollisuusmies, eversti Hugo Standertskjöld osti silloisen Karlbergin kartanon. Standertskjöld ryhtyi voimakkaasti muokkaamaan aluetta. Parhaimmillaan puiston rakennustöissä oli 150 hevosiä ja toista sataa jalkamiestä. Tuloksena syntyi kaksi tekolampea, Joutsenlampi ja Metsälampi, uusia teitä, huvimajoja, paviljonkeja, näköalaterasseja ja rauniolinnake Hattulan tien varteen. Kaiken huipuksi kohosi vuonna 1907 Aulangonvuorelle 33 metriä korkea näköalatorni. Alueella tehtiin laajamittaisia istutustöitä. Puita sekä erilaisia kukkia ja pensaita istutettiin eri puolille Aulankoa. Sen aikaisista havupuuistutuksista kasvavat luonnonsuojelualueella vielä ainakin lehti

kuusi, pihtakuusi ja sembramänty ja lehtipuista lehmus, vaahtera ja jalava. Puistoa perustettaessa hävitettiin Aulangonvuoren ainutlaatuista jääkauden jälkeiseltä ajalta peräisin olevaa kasvustoa, mutta aikaan saatiin yksi Suomen huomattavimpia matkailunähtävyyksiä.

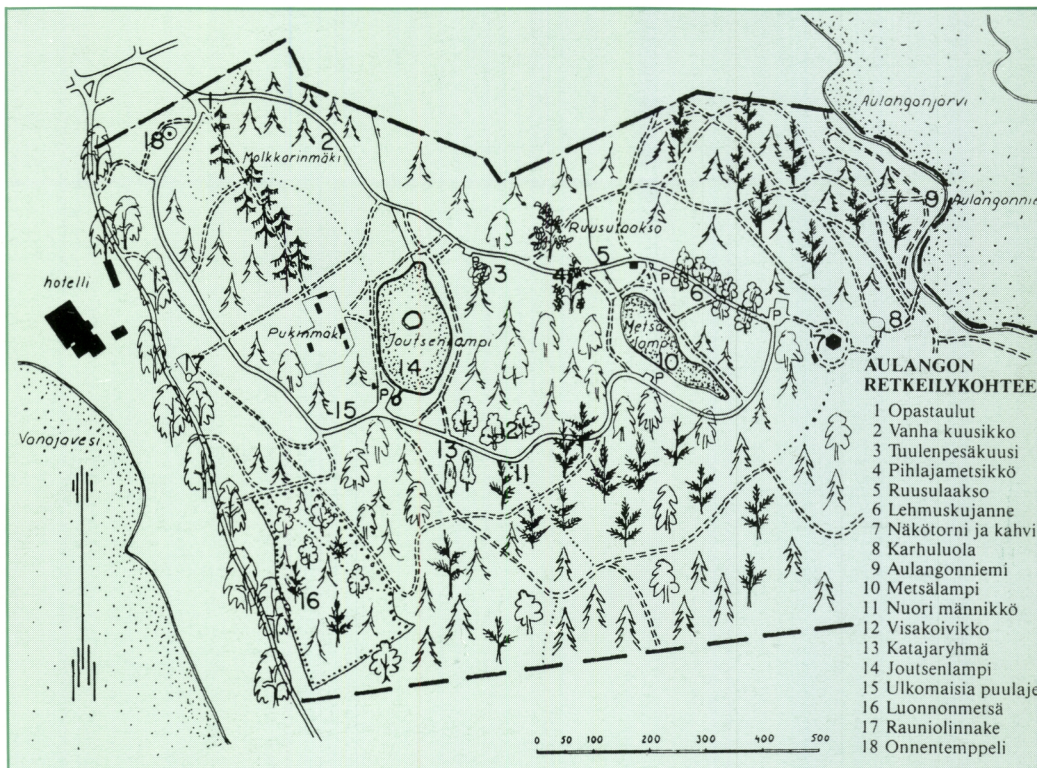
Standertskjöldin vanhetessa nousi esiin huoli Aulangon säilymisestä jälkipolville ja siitä ryhdyttiin suunnittelemaan luonnonsuojelualuetta. Tämä toteutuikin vuonna 1930 Hämeen läänin maaherran antamalla päätöksellä. Alueen hoidosta vastasi Hämeenlinnan kaupunki valtion avustuksella. Alueelle laadittiin hoitosuunnitelma, jonka mukaisesti puistoon istutettiin runsaasti erilaisia ulkomaisten puulajien metsiköitä ja pieniä puuryhmiä monipuolistamaan ja elävöittämään luontoa. Nykyisin alueella tavataan kaikki jalot lehtipuomme.

Aulangon luonnonsuojelualue siirtyi valtion omistukseen ja Metsäntutkimuslaitoksen hallintaan vuonna 1963. Nykyisin alue on 152 hehtaarin laajuinen.

Puistometsä tänään

Aulangon puistometsän maisemakuva on vuosisadan alusta muuttunut melkoisesti. Hoidettu puistomaisuus on antanut tilaa jylhemmälle metsälle ja vakiintuneelle kasvillisuudelle. Kova kilpailu ja ilmasto on verottanut arkoja ja oloihimme sopimatonta kasvilajeja, vaikka lajiston runsaus on huomattava edelleen. Tutustu Joutsenlammen pensas- ja puulajipolkuihin!

Matkailunähtävyyden lisäksi Aulangon puistometsä on yksi Metsäntutkimuslaitoksen tutkimusmetsäalueista. Täällä tutkitaan erityisesti puiden siemensatoja ja kukintaa. Tutkimukselle arvokkaita ovat myös alueelle istutetut varttuneet ulkomaisten puulajien metsiköt, visakoivut ja kuusen tavallisesta poikkeavat muodot. Suuri kävijämäärä antaa mahdollisuuden metsien ulkoilu- ja virkistyskäytön tutkimukselle.

Järjestyssäännöt ja yhteystiedot

Aulangon luonnonsuojelualueen rauhoituksesta on säädetty asetuksella 1437/91. Kulkijaa koskevia ohjeita on alueen opasteissa sekä järjestyssäännössä, jota saa tarvittaessa Metsäntutkimuslaitokselta.

Alueella on kielletty

- Luonnon roskaaminen
- Kukkien, puunoksien ja muiden kasvien poimiminen
- Lintujen ja muiden eläinten häiritseminen
- Rakenteiden vahingoittaminen ja niihin piirteleminen

METSÄNTUTKIMUSLAITOS
Aulangon puistometsä
14999 HÄMEENLINNA
puh. 917-22791, 169723

METSÄNTUTKIMUSLAITOS
Metsänkasvatuksen tutkimusosasto
Luonnonsuojelu
Jokiniemenkuja 1
01301 VANTAA
puh. 90-85705361

